

זה הזמן לשחק הגנה – אבל בחוכמה!

האינפלציה משתוללת, הריבית עולה, הבורסות נפלות – מה עושים?

בחודשים האחרונים אנו רואים צבר של אירועים כלכליים שליליים שהתחילו להשפיע על הכיס של כלנו וכנראה שבקרוב אף ישפיעו עליו הרבה יותר.

כמויות אדירות של כסף שהודפסו בעולם בשנתיים האחרונות יחד עם קשיים גדולים בשרשראות האספקה וכמובן המלחמה באוקראינה גרמו לאינפלציה שיא בתקופה האחרונה כאשר ברמה הגלובלית היא עומדת על כ- 9.2%. בגוש היורו, על כ- 7.4%, בארצות הברית על כ- 8.3% ובישראל, בינתיים "רק" על 4%.

האינפלציה, פחות או יותר, מחייבת את הבנקים המרכזיים ברחבי העולם להעלות את הריביות שלהם.

בנוסף – הבעיות בשרשרת האספקה, הבצורת בהודו, הסגרים בסין, המלחמה באוקראינה ועוד ועוד – מייצרים אי וודאות מאוד גדולה לגבי העתיד הקרוב של כלכלת העולם. השילוב של ריבית גבוהה, חוסר וודאות ומחירי מניות גבוהים – גורמים, כרגע לירידות משמעותיות בבורסות ברחבי העולם. ירידות המחירים בבורסות החלו בסביבות אוקטובר-נובמבר 2021 ואין לנו שום יכולת להעריך מתי הן ייגמרו.

עד כאן, בעצם, לא כתבתי שום דבר חדש וגם כל הדברים שכתבתי הם מחוץ להשפעה, פחות או יותר, של כולנו ובעצם אין לנו הרבה מה לעשות איתם.

מה אנחנו כן יכולים לעשות?

קודם כל – להבין ולהפנים שיש סבירות גבוהה שאנחנו בתחילתו של משבר כלכלי עולמי ושהגאות הכלכלית שאנו חווים מאז 2009 כנראה הגיעה לסיומה, לפחות בשלב זה. האם זה וודאי? האם בטוח שאנחנו בתחילתו של מיתון? ממש לא. אבל, כרגע, כל הסימנים מראים שזהו תרחיש בעל סבירות גבוהה. אם אנחנו נערכים לגרוע מכל ובסוף הוא לא התממש – כנראה שנסתדר. לעומת זאת – אם נמשיך להתנהל ב"עסקים כרגיל" ובסוף כן יהיה משבר – ניכנס אליו במצב הרבה פחות טוב.

טוב, אז מה עושים???

אפריד בין טווח קצר לארוך:

תוכניות לטווח הארוך (עשור ומעלה), לדעתי, לפחות, אין צורך לשנות. גם אם אנחנו בפתחה של תקופה עם אינפלציה, מיתון, מפולת בשוק ההון וכו' – בסוף זה יעבור. אולי עוד חצי שנה, אולי עוד שנתיים והניחוש שלי טוב כמו של כל אחד אחר. מה שכן – צריך לבדוק את התוכניות הללו ולוודא שיש לנו מאיפה לממן אותן או שאנחנו מסוגלים לספוג הפסדים בטווח הקצר והבינוני. אם, למשל, אנחנו יוצאים לפנסיה בעוד 15 שנה – לא צריך להתרגש מזה שהבורסות יורדות כי בסבירות מאוד גבוהה הן יעלו חזרה בצורה משמעותית והפנסיה שלנו לא תיפגע. באופן דומה – אם יש לנו תוכנית חיסכון לילדים והיום הם בני חמש – לא צריך לשנות כלום.

לעומת זאת, לטווח הקצר (פחות מעשר שנים ובוודאי שפחות מחמש) בהחלט כדאי להיערך והרבה פעמים יש מה לעשות.

ההמלצות הבאות נכונות תמיד אבל בתקופה זאת הן נכונות שבעתיים:

1. צריך לזכור: Cash Flow is King – תזרים מזומנים הוא המלך!

קודם כל – עלינו לעשות כל מאמץ לשמור על תזרים חיובי, כלומר, שהוצאות הבית יהיו קטנות מההכנסות. זה נשמע נדוש אבל זה הבסיס לבריאות פיננסית. על כל חוב שיש לנו אנחנו משלמים ריבית והריביות, כרגע, הולכות ועולות.

מומלץ לבדוק שוב ושוב חיובים כפולים, כרטיסי אשראי שאנחנו לא משתמשים בהם, עמלות מיותרות ועוד ועוד. ניתן לראות רשימה מלאה של טיפים לחיסכון בספר [119 דרכים לחסוך](#).

גד הרלב – יעוץ פיננסי

אבל שום דבר לא מהווה תחליף לתכנון ודחיית סיפוקים. תכננו נסיעה גדולה לחו"ל? שווה להקדיש לזה מחשבה נוספת. החלפת הרכב? כנ"ל. בוודאי אם תכננו לקחת הלוואה בשביל זה (ותשלומים זאת הלוואה לכל דבר).

2. לוודא שיש לנו חיסכון לשעת חירום ואם אין – אז לעשות כל מאמץ לייצר אותו כמה שיותר מהר. אנחנו בתקופה של אי וודאות גבוהה ועלולים להיכנס למיתון. אם זה יקרה, רבים מאיתנו עלולים לאבד את עבודתם. חיסכון לשעת חירום צריך להספיק לנו לפחות לשישה חודשים ללא עבודה.
3. לוודא שיש לנו חיסכון נוסף למקרים ותגובות שגרתיים – התקלקל המזגן? דפיקה באוטו? השאלה היא לא האם יהיו הוצאות חריגות אלא רק מתי הן יבוא ומה יהיה גודלן. בחיסכון זה מומלץ להחזיק בין 6,000 ל – 10,000 שקל ובכל פעם שיש הוצאה חריגה – למשוך משם את הכסף ולאט לאט להשלים לסכום שהגדרנו.
4. הלוואות ומשכנתאות – אם יש לנו הלוואה ו/או משכנתה (למי אין...?) אז שווה לבדוק אותן ולראות האם אפשר לשפר אותן כך שיותר יתאימו לצרכינו. אולי לסגור חלק, אולי למחזר או לפרוס – כל מקרה לגופו. בכל מקרה – חשוב מאוד להימנע מלהגדיל את החובות שלנו. תמיד נכון ובתקופה זאת – שבעתיים.
5. קרנות השתלמות, קופות גמל וכו' – בד"כ ההמלצה היא לבחור במסלולים שצמודים למניות כי לטווח הארוך הם עושים תשואה משמעותית. אם אנחנו צריכים את הכסף בתקופה הקרובה (עד חמש שנים) – שווה לשקול להעביר למסלולים חסרי סיכון. כרגע הבורסות יורדות ועושה רושם שהירידות לא נעצרו. מתי יתחילו שוב העליות? אף אחד לא יודע. עלינו לשאול את עצמינו – מתי יכאב לנו יותר? אם נישאר במסלול מניות ונפסיד את הירידות או אם נעבור למסלול חסר סיכון ונפספס את העליות?
6. ובאותו נושא – אם יש לנו הלוואות מקרנות ההשתלמת או חסכונות אחרים – לוודא ששווי הקרן לא מתקרר לגובה הלוואה. אם זה יקרה – חברת הביטוח/בית ההשקעות – עלולים לבקש מאיתנו להחזיר חלק מהכסף.

אלה הן רק מספר עצות בסיסיות שנכונות תמיד אבל, בהתחשב באי הוודאות הגדולה שיש כרגע – הן נכונות שבעתיים. מי שיישם אותן ויתנהל נכון – הסיכויים שלו לצאת מחוזק מהמשבר (אולי) ממשמש ובא – גדול מאוד.

כמובן שהעצות האלה אינן מחליפות ייעוץ פרטני עם בעל מקצוע, דבר שבהחלט מומלץ לעשות.

שלכם,

גד הרלב, יעוץ פיננסי

הכותב הוא יעוץ פיננסי – כלכלת המשפחה, משכנתאות ותוכניות אסטרטגיות.

אין לראות בכתוב משום ייעוץ השקעות ולפני קבלת כל החלטה מומלץ להתייעץ עם בעל מקצוע רלבנטי.